

Festa de Sant Antoni Abat

Butlletí anual de la passada dels Tres Tombs a Cerdanyola del Vallès • Gener de 2020 • Any XXII • 12.000 exemplars • Gratuït

Els 3 tombs

Cerdanyola del Vallès

12 de gener
de 2020

organitza:

col·labora:

Ajuntament de
Cerdanyola del Vallès

La tradició pot ajudar a conservar una raça

El cavall de pura raça menorquina

Per l'Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls de Raça Menorquina

Espectacle de la Fira del Cavall de Raça Menorquina (Nueve Estudio Fotográfico)

L'illa de Menorca, que compta amb poc més de 700 km² de superfície, va ser batejada pels fenicis amb el nom de *Meloussa*, que significa terra de bestiar. Aquesta denominació fa referència al seu ampli ús agrari i ramader, que ha condicionat la seva economia i el seu estil de vida fins als nostres dies.

A Menorca, s'anomena *llocs* a les finques agrícoles de certa extensió en què es troba dividit el camp, que procedeixen d'una estructura gestada durant molts segles d'història. Cada lloc té un terreny que a la vegada es divideix en un nombre il·limitat de parcel·les, de menor grandària i tancades, anomenades tanques. Aquestes tanques es troben perfectament delimitades i separades entre si mitjançant parets que han estat construïdes utilitzant les pedres existents en el terreny, la paret seca, un

fet que ha atorgat durant segles una important personalitat pròpia al camp menorquí i que aporta belles estampes molt característiques de l'illa. Aquestes parets permeten delimitar l'ús de cada tanca, controlar el bestiar d'una manera efectiva i així fent ús de pocs recursos, etc.

D'entre els animals que es troben tradicionalment en els *llocs* de Me-

norca, el cavall era el protagonista per excel·lència en els anys en què el camp no es trobava encara mecanitzat. No existien cotxes ni tractors. Pel que la tracció animal era indispensable per a la vida diària. Com passava també en altres parts de món, el cavall s'encarregava llavors de múltiples funcions agrícoles i ramaderes que requerien d'una gran

CELLER CAN COSTA

Des de 1946

MOSCAT SAMSÓ GARNATXA SYRAH

MOSCATELL MERLOT XAREL-LO PICAPOLL

ULL DE LLEBRE PANSA BLANCA RIESLING MACABEU CHARDONNAY

SAUVIGNON PARELLADA MALVASIA PINOT NOIR TREPAT

C. Sant Ramon, 198 - T. 93 692 07 91 - cellercancosta@gmail.com

Concurs morfològic anual de Cavalls de Raça Menorquina. Recinte Firal d'Es Mercadal. (Reset Events)

Participació a la final del Campionat d'Espanya de Cavalls Joves de Doma Clàssica 2019. (Alberto Martínez Bracero)

força i destresa: treballava la terra estirant de l'arada, pujava sobre l'era per batre (batre a potes), arrossegava càrregues pesades, cavalcava pel lloc com a mitjà de transport del pagès o per recollir el bestiar, i estirava del carro per desplaçar tant a les persones com a les mercaderies als diferents pobles de l'illa.

A més, per la situació estratègica de Menorca a la mar Mediterrània, el cavall sempre ha tingut una important funció en la defensa, ja que l'illa s'ha trobat sotmesa a diferents moments de la seva història a nombroses invasions de les que els seus pobladors han hagut de defensar-se amb tots els mitjans que tenien al seu abast en aquella època. Així, l'any 1301, el rei Jaume II de Mallorca va establir les cavalleries i amb elles l'obligació de disposar permanentment d'un cavall, amb ús exclusiu per a la guerra, que havia d'estar a punt per defensar l'illa

en cas de necessitat i no podia dedicar-se en cap moment a les tasques agrícoles del lloc. La importància de comptar amb aquest tipus d'exemplars, donava als pagesos un nivell de distinció i certs avantatges.

Però realment, l'ús tradicional que

El rei Jaume II de Mallorca va establir les cavalleries i amb elles l'obligació de disposar permanentment d'un cavall

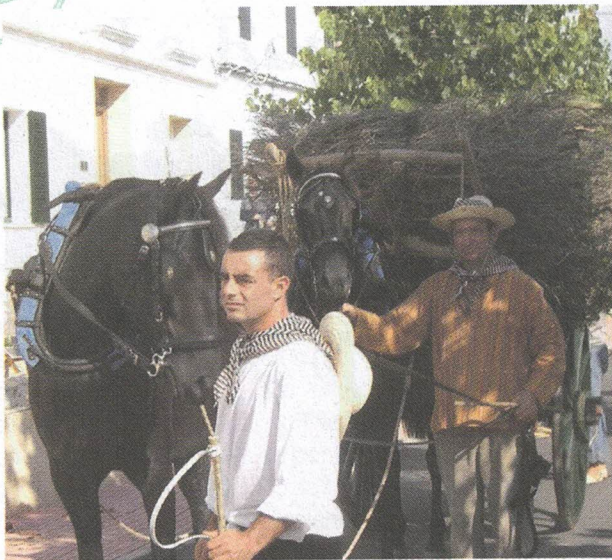
va salvaguardat al Cavall de Pura Raça Menorquina de l'extinció des de la mecanització de les tasques agrícoles, va ser la seva participació en les festes religiós-cavalleresques de Menorca a les que, formant part de les *Qualcades*, sempre ha estat el màxim exponent de la cultura popu-

lar de l'illa. Aquestes festes populars continuen avui dia celebrant-se a les diferents poblacions de Menorca, i el cavall continua sent l'autèntic protagonista.

L'any 1990, es va regular l'existència d'una disciplina eqüestre anomenada Doma Menorquina, que no és més que l'extrapolació a la pista de l'actuació dels cavalls durant les festes patronals. Es tracta d'un tipus de *munta a la geneta*, caracteritzada per subjectar les regnes amb la mà esquerra (anar de brillà), en la qual l'estètica i l'estil de munta de les festes es veu totalment reflectida. Entre els moviments més característics en aquesta disciplina destaquen: el trot curt, la pirueta o mitja pirueta inversa (en la qual el cavall gira amb les extremitats posteriors) i el bot, a similitud dels moviments que realitza el cavall durant les festes quan, envoltat de gent, ha de desplegar-se

Quirze Puig
jardineria
93 692 35 14

Tot en Arts Gràfiques
IMPRESSIONS.CAT
Tot en Arts Gràfiques
Bona passada
Tel 93 580 63 71

📍 Cercavila d'ormejos i oficis antics Sant Miquel Pagès. Es Migjorn Gran. (Trevor Fryatt)

📍 Exemple d'ús tradicional del cavall: llaurant el camp de Menorca amb dos cavalls i un ase. (Família Pons Marquès)

amb soltesa responnent a les ordres del genet.

Després de diversos segles en què aquesta Raça autòctona fou utilitzada per a les tasques de camp, avui dia el Cavall de Pura Raça Menorquina s'ha convertit en un indiscutible company, fidel i molt adequat, com a animal per a la munta, utilitzat tant en les festes menorquines, com en la realització de passejos pel camp o rutes eqüestres, espectacles eqüestres i activitats esportives regulades. Per això, són nombroses les activitats que cada any es realitzen al voltant d'aquesta Raça, varis són els seus usos i elevat el número d'aficionats i adeptes a tan bell animal.

Des de l'any 1991, l'Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls de Raça Menorquina organitza Concursos Morfològics de la Raça en què

els exemplars són jutjats en base a les seves característiques morfològiques i la seva similitud amb el prototip racial fixat oficialment, en diferents grups segons el seu sexe i edat.

Aquests concursos van suposar un primer graó en les activitats organitzades per a la promoció, difusió i selecció fenotípica de la Raça, atraient a molts criadors, propietaris i interessats en el món eqüestre en general, ja que el concurs morfològic és l'excusa perfecta per poder organitzar la Fira del Cavall de Raça Menorquina (que es celebra cada any durant el mes de maig a l'illa), una autèntica festa d'exaltació d'aquesta Raça autòctona, catalogada com a raça en perill d'extinció, en la qual no falten mai: demostracions d'activitats relacionades amb el món del cavall, espectacles realitzats per animals de la Raça, para-

des comercials, etc. dins d'un ambient festiu i molt eqüestre.

Des del reconeixement oficial de la

Són diversos els centres hípics que tenen cavalls de pura raça menorquina per al seu ús en espectacles eqüestres

Raça a finals dels anys 80, molts han estat els clubs i centres hípics que han proliferat per tota l'illa de Menorca, potenciant l'ús funcional dels exemplars de la Raça com a animals de munta. Cadascun d'aquests centres hípics té una orientació diferent i atrauen un públic diferent, però sempre interessats pel cavall i pel món eqüestre.

En aquest sentit, són diversos els centres hípics que tenen cavalls de Pura Raça Menorquina per al seu ús en espectacles eqüestres. Animals que són entrenats durant tot l'any per al desenvolupament d'exercicis de diferent dificultat, de Doma Menorquina, Doma Clàssica i d'Alta Escola, i que formen amb els seus genets/amazones binomis d'alta qualitat per a poder participar en espectacles i demostracions que han superat des de fa diverses dècades les nostres fronteres, i que són molt valorats en altres països, com França, Itàlia i Holanda.

sclat!

il·luminació i so

20 anys al vostre servei

Av. Salvatella, 6-20 Nau 4 Pol. Ind. Can Salvatella, 08210 Barberà del Vallès, BCN
T. 93 564 48 04 - 93 572 61 92 sclat@sclat.com www.sclat.com

El cavall, principal protagonista de les festes religiós-cavalleresques de Menorca. (Foto Born)

La Doma Menorquina és una disciplina típica de Menorca amb origen a les festes populars. (Reset Events)

També, diferents ramaderies i centres hípics han diversificat els usos del cavall i ofereixen a dia d'avui passejades i rutes eqüestres per tota l'illa, aprofitant el conegut Camí de Cavalls, un sender que envolta Menorca i que va ser concebut en els seus inicis com un camí per facilitar el desplaçament i la defensa de l'illa. Però que avui en dia fa les delícies d'excursionistes, ciclistes i genets, que gaudeixen del paisatge de Menorca i els seus contrastos de terra i mar.

A més, en els últims anys i després d'un procés de selecció i formació adequat, tant per als cavalls com pels genets, els exemplars de Pura Raça Menorquina estan començant a destacar en les competicions hípiques en què participen a nivell nacional, en la disciplina de Doma Clàssica. En aquest sentit, val la pena destacar la participació de diferents exemplars d'aquesta Raça en el Campionat d'Espanya de Cavalls Joves per a aquesta disciplina cada any, des que l'any 2009 va participar el primer binomi format per l'exemplar *Salvatge*, que comptava llavors amb 5 anys d'edat, muntat pel genet menorquí Miquel Company Pons, i que van obtenir la 10a posició de la classificació final d'aquest Campionat. Una gran presentació de l'ús i el potencial funcional de la nostra Raça a nivell nacional. Des de l'Associació de Criadors i

Propietaris de Cavalls de Raça Menorquina treballem cada dia per assegurar la conservació, selecció i promoció de la Raça a nivell mundial. A través de nombroses activitats i amb tots els mitjans disponibles al nostre abast, ens encarreguem de promocionar el Cavall de Pura Raça Menorquina i els seus usos entre tots els apassionats del món eqüestre. Si t'agradaria tenir més informació sobre la nostra Raça, no dubtis a consultar la nostra pàgina web (www.caballomenorquin.com) o contactar amb nosaltres (cavallmenorca@gmail.com). Estarem encantats de poder ajudar-te. Així mateix, pots seguir la informació sobre la nostra Raça en els nostres perfils de Facebook (@asociaciondecaballosmenorquines), Instagram (@asociacioncavallmenorca) i/o Twitter (@cavallmenorqui). 📧

Bibliografia consultada

Buenaventura, A. (2007). *Menorca. Caballos y tradición popular*. Ed. Editorial Menorca S.A. Depósito legal: ME-32/2007.

Marquès, J. (2001). *El Caballo Menorquin*. En: Libro de Caballería de las Illes Balears. Ed. Edicions de Turisme Cultural. Illes Balears. Depósito legal: PM895-2001.

Martí, C.; Marquès, C.; Sastre, F.; Martí, J.B.; Martí, J.J. y Morlà, F. (2001). *La Doma Menorquina I*. En: Libro de Caballería de las Illes Balears. Ed. Edicions de Turisme Cultural. Illes Balears. Depósito legal: PM895-2001.

Martí, C.; Marquès, C.; Sastre, F.; Martí, J.B.; Martí, J.J. y Morlà, F. (2001). *La Doma Menorquina II*. En: Libro de Caballería de las Illes Balears. Ed. Edicions de Turisme Cultural. Illes Balears. Depósito legal: PM895-2001.

FUSTERIA ARANDA

MOBLES I INTERIORISME

Sant Ramon, 194
Telèfon 93 580 95 40
fustaran@gmail.com

Passatge Mª Lluïsa, 59 A
08290 CERDANYOLA DEL VALLÈS

Galeria

🔍 "Ei, noi, guarda'n per a mil!"

(Foto: Manel Navarro)

© Arriers de Sant Antoni Abat de Cerdanyola del Vallès i dels autors

Dipòsit legal: B- 45329-99 Imprintsa

La realització d'aquest butlletí ha estat possible gràcies a:

Disseny i maquetació:
Remarca't Comunicació

Projecte gràfic original:
Jordi Mascarell

Redacció: Montse Garriga,
Xavier Aguado, Jordi Garsaball

Fotografia: Xavi Olivé, Joan Monal (Josep Aliot i Anna Monistrol), Jordi Sánchez, Ricard Sancho, Manel Navarro, Eva Molina, Raquel Conte

Il·lustracions: Ado Acosta

Màrqueting i vendes:
Remarca't Comunicació

Entreteniments: Josep Aliot, Anna Monistrol, Jordi Mascarell, Jaume Grau, Escola d'Escacs Cerdanyola, Ado Acosta, Xavier Aguado, Jessica Pitonisa

Col·laboradors: Escola Xarau, Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls de Raça Menorquina, Juan Antonio Hidalgo, Fridays for Future Sant Cugat, Paco López (Hermandad Nuestra Señora del Rocío

de La Pau), Joan Vilamú (Servei de Medi Natural i Territori del Parc Natural de la Serra de Collserola), Família Piera, Francisco Alarcón (Bar Minguet) i família

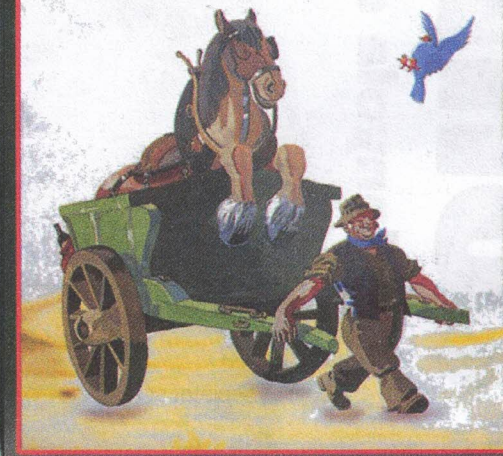
Cessió de fotografies: Associació de Criadors i Propietaris de Cavalls de Raça Menorquina, Francisco Alarcón i família, Família Albiñana, Fridays for Future Sant Cugat, Hermandad Nuestra Señora del Rocío de La Pau, Parc Natural de la Serra de Collserola, Jaume Piera, Joan Uríos

Logística: Quirze Puig, Carles Artadó, Cristina González, Ernest Burgueño, Enric Gustems, Jessica Arenas, Jaume Puig, Olga Bascu, Anna Bascu, Oriol Munuera, Orlando Mariné, Encarna Ortiz, Oscar Camins, Ermini Puig, Elisa Gabbarrà, Gemma Moncho, Edu Català, Aleix Burgueño, Laia Garsaball, Xavier Comadran, Carles Sánchez, Lúcia Valls, Núria Pladevall, Eudald Pladevall, José Manuel Vicente, Associació Gastronòmica i Cultural El Pansalet

THE 1916 IRISH PUB
Carrer de l'Església, 9
Cerdanyola. Tlf: 936927884

GUINNESS
FOR STRENGTH

Bona Passada!!

Tres Tombs
Cerdanyola
del Vallès